

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 5. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM

Lemondott az MCSMSZ vezetősége, a Moldvai Magyar Oktatási Program nincs veszélyben

A magyarországi költségvetésből nyújtott támogatás rendszerének tervezett átszervezése miatt testületileg lemondott a Moldvai Magyar Oktatási Programot működtető Moldvai Csángómagyarok Szövetségének (MCSMSZ) vezetősége. A lemondás tényét rögzítő közleményt a szövetség honlapján hozták nyilvánosságra. A szövetség tizenkét vezető beosztású tisztségviselője által jegyzett dokumentum szerint 2012. január elsejével lejárt a szervezet szerződése a Bethlen Gábor Alappal, és újabb szerződés hiányában a szövetség ideiglenes működése teljesen ellehetetlenült. A lemondást rögzítő dokumentum szerint Répás Zsuzsanna, a nemzetpolitikaért felelős helyettes államtitkár a támogatás tervezett átszervezéséről tájékoztatta az MCSMSZ vezetőit. Az elképzelés szerint az oktatási programra szánt magyar állami támogatást immár nem a csángó szövetségnek juttatnák, hanem egy olyan alapítványnak, amelyet a csángó szövetség a budapesti Teleki László Alapítvánnyal és az úgyszintén Magyarországon bejegyzett Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvánnyal (AMMOA) közösen hozna létre Romániában. A közlemény szerint a szövetségnek azt ajánlották, hogy olyan dokumentumot írjon alá, amely révén a két alapítvány 75 ezer forint értékű hozzájárulása mellé a szövetség százmillió forintos nagyságrendű vagyona is az új alapítványhoz kerüljön, az öttagú kuratóriumban pedig csupán egy személy képviselje a szövetséget. „Az MCSMSZ vezetőségének a szabályzatok és a romániai törvények értelmében nem áll módjában ilyen horderejű kérdésekről egyedül döntést hozni, ehhez az évente egyszer összehívandó küldöttgyűlés határozata szükséges, amelynek megszervezése az alapszabály szerint legalább egy havi előkészület igényel” - áll a közleményben, mely szerint a kéréssel „vállalhatatlan döntés elé” állították őket.

A nemzetpolitikai államtitkárság megdöbbenéssel értesült a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége közleményéről, illetve a szervezet vezetőségének lemondásáról. Az államtitkárság szerint az MCSMSZ vezetősége cserbenhagyta a moldvai magyar közösségeket, az oktatási programban részt vevő tanárokat és gyermekeket. Az államtitkárság közleményében rámutatott: az MCSMSZ tizenegy éve jelentős magyarországi forrásokból tartja fenn a moldvai magyar oktatási programot. A kormány 2002 óta mintegy 360 millió forinttal, a Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány (AMMOA) 2006 óta pedig 320 millió forinttal támogatta az MCSMSZ által működtetett oktatási programot. Ezenfelül az MCSMSZ jelentős romániai és nyugat-európai támogatásokat, tárgyi adományokat is kapott az oktatási program céljára. Az államtitkárság szerint éppen ezért volt megdöbbenő Solomon Adriánnak, az MCSMSZ elnökének bejelentése 2011 áprilisában, hogy az MCSMSZ mintegy 35-40 millió forintos adósságot halmozott fel az elmúlt években, amire hivatkozva az éves 70 millió forintos támogatáson felül többlettámogatást igényelt a kormánytól az említett adósság kiegyenlítéséhez. A fentiek miatt 2011 nyarán átfogó gazdasági átvilágításról döntöttek a program fő támogatói, a magyar állam és az AMMOA. A vizsgálatot a Teleki László Alapítvány (TLA) bonyolította le, és több súlyos hiányosság megállapítást nyert, többek között az említett 35-40 milliós

adósság sem volt egyértelműen kimutatható. A feltárt hiányosságok azt mutatták meg, hogy a nehezen áttekinthető, alulszabályozott, illetve több tekintetben hiányos könyvelés súlyos visszaélésekre is alkalmat adhat. A jelentés arra is kitért, hogy a jelenlegi szerkezetben aggályos a támogatásokból megvásárolt, illetve felépített, az MCSMSZ tulajdonában lévő ingatlanok sorsa. Az ellenőrzés után a támogatók átlátható nyilvántartási rendszert, a naprakész könyvelést, könyvelőváltást és létszámcsökkentést kértek az MCSMSZ-től. A kéréseknek az MCSMSZ vezetősége többszöri felszólításra és csak részlegesen kívánt eleget tenni, erre tekintettel nyilvánvalóvá vált, hogy a vezetőség akadályozza az átlátható gazdálkodási rendszer kialakítását. Ezért a magyar kormány 2012 januárjában arról döntött, hogy felkéri az MCSMSZ-t mint az oktatási program lebonyolítóját, az AMMOA-t mint az oktatási program civil támogatásainak összegyűjtőjét és továbbítóját, továbbá a TLA-t mint a moldvai magyar közösségekkel kapcsolatos kutatások, konferenciák, moldvai magyar nyelvű misék szervezőjét, hogy közösen hozzanak létre egy Romániában bejegyzett új alapítványt a moldvai magyar oktatási program támogatására. A nemzetpolitikai államtitkárság közleménye szerint a magyar kormány továbbra is kész együttműködni a moldvai magyar oktatási programban részt vevő tanárokkal és szervezetekkel, így készen állnak az MCSMSZ-szel való további tárgyalásokra is.

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyette államtitkár bejelentette, hogy folytatódik a moldvai csángó magyarok oktatási programja, a tanárok rendben megkapják a fizetésüket és a gyermekek is ugyanúgy részt vehetnek a magyar órákon mint eddig. Kiemelte: átmenetileg, az oktatási programot a jövőben működtető alapítvány létrejöttéig a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetség nyújt segítséget. Reményének adott hangot, hogy az új alapítványi forma egy-két hónapon belül létrejöhet. A programra a kormány az idén 70 millió forintot biztosít. A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége az előző Orbán-kormány idején indította el magyar állami támogatással a Moldvai Csángó Oktatási Programot. A program keretében ma 25 moldvai faluban oktatják mintegy 2200 csángó gyermeknek a magyar nyelvet. A csángó szövetség hét moldvai településen magyar házat hozott létre, a magyarul továbbtanuló diákok számára pedig bentlakást biztosít Csíkszeredában.

Mégis júniusban lesznek az önkormányzati választások?

A bukaresti Alkotmánybíróság (AB) az alaptörvénnyel ellentétesnek ítélte az idei önkormányzati és parlamenti választások összevonásáról szóló kormánydöntést, így az érvényét veszítette. Bár az AB még nem indokolta ítéletét, így nem tudni, hogy a rendelet mely pontja alkotmányellenes, a politikusok jelenleg valószínűbbnek tartják, hogy mégis júniusban kerül sor a polgármesterek, megyei tanácselnökök, helyi és megyei tanácsosok megválasztására. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök ugyanakkor türelemre intett, szerinte mindenképpen meg kell várni az indoklást, hiszen előfordulhat, hogy a rendelet kijavítható, így mégis egyszerre szervezhető meg a választás. A Szövetség ellenzéke örül a döntésnek, Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) ideiglenes elnöke szerint a

választások egyszerre történő megrendezése erős democráciadeficit-generáló tényező lett volna, mivel az egyik elnyomta volna a másikat. Az erdélyi magyar verseny szempontjából az önkormányzati választások júniusi időpontja egyszerre jó és rossz az RMDSZ-nek: a népszerűtlen kormányzati intézkedések negatív hatásait nem ellensúlyozhatják a Szövetség népszerű helyi vezetői, akik az egy időben szervezendő parlamenti választásokon segíthették volna az RMDSZ jelöltjeit. Az EMNP és az Magyar Polgári Párt (MPP) továbbá így külön is megméretkezhet bizonyos helyeken, ahol a politikai verseny nem veszélyezteti a magyar jelölt győzelmét, így akár megerősödve és a közösség támogatását felmutatva ülhettek le tárgyalni az RMDSZ-szel a parlamenti választások előtt. A júniusi időpont azonban segítheti is az RMDSZ-t a magyar-magyar versenyben, hiszen – főként az EMNP – egyelőre nem rendelkezik elegendő helyi szervezettel, a pártépítés még korántsem fejeződött be, továbbá az idő rövidege miatt a megfelelő jelöltek megtalálása is komoly problémákat okozhat. A párt február 25-én tartja alapító kongresszusát, miközben a jelöltállítás folyamata már a márciusi hónap folyamán kezdetét kell vegye.

Döntsünk közösen! – közösségi tanácskozást szervez az EMNP

Négyszázezer erdélyi magyarhoz juttatná el az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) azokat a kérdőíveket, amelyek segítségével a közösség problémáit térképeznék fel. Toró T. Tibor ideiglenes pártelnök elmondta, nem közvélemény-kutatásról van szó, ez inkább „párbeszéd a közösséggel”, és része a párt azon célkitűzésének is, hogy visszacsábítsa a politika iránt érdektelenné vált erdélyi magyarokat. A kérdőíven zárt kérdés formájában a tüntetéseket kiobbantó egészségügyi reformról, az IMF-hitelről, a megszorításokról, a korrupcióról faggatják a lakosságot, de sajátosan magyar témák kapcsán is kikérik a véleményüket, mint az RMDSZ-en keresztül a magyar közösségnek juttatandó állami támogatás, az autonómia vagy a parlamenti képviselet ügye. A kérdőíveket a következő két-három héten belül postán, illetve önkéntesek révén juttatják el a célközönséghez, de erdélyi magyar nemzeti regiszter hiányában a szórványban civil szervezetek, egyházak segítségét is kérik ehhez. Toró. T. Tibor elmondta, abban reménykednek, hogy tízezrek válaszolnak majd kérdéseikre, és így reprezentatív képet kaphatnak az erdélyi magyar társadalom helyzetéről. A politikus újságírói kérdésre válaszolva elismerte, hogy időhiány miatt a február 25-i országos küldöttgyűlés előtt nem lesz idő a válaszok feldolgozására, de mint mondta, az elektronikus úton kitöltött ívek révén már lesűrhetnek bizonyos következtetéseket. A felmérés eredményeit két-három hónapon belül ismertetik.

A kérdőíveket számos sajtóorgánum és publicisztika bírálta Erdélyben, a kritikák szerint a lehetséges válaszok túlságosan manipulatív módon sulykolják a kívánatos eredményeket, általában az RMDSZ tűnik fel a rossz szerepében, míg a Néppárt tevékenysége a jó gyakorlat.

Jogsegély-szolgálat a VMSZ és a CMH polgári egyesület szervezésében

A vagyon-visszaszármaztatás és a rehabilitáció ügyében folyamatos jogsegélyszolgálat indításáról döntött a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a CMH polgári egyesület. Varga László, a VMSZ parlamenti képviselője a Vajdaság Mának adott interjúban kifejtette: „elsősorban tanácsadásról beszélhetünk, ezenkívül segítséget nyújtunk a kérelem kitöltésében, és elkészítettük a rehabilitációval és a vagyon-visszaszármaztatással foglalkozó ügyvédek listáját”. A politikus külön szolt a csúrogi, zsablyai és mozsori magyarok leszármazottairól, számukra a rehabilitációs eljárást a CMH, mint szervezet fogja vállalni, egyrészt költségmentesítve őket, másrészt pedig azért, hogy minél tömegesebb és minél sikeresebb legyen a folyamat. Varga László a CMH irodákhoz fordulóknak számából arra következtet, hogy a vagyon-visszaszármaztatási ügyekben többezres érdeklődés várható, a rehabilitációs eljárások tekintetében viszont sokkal kevesebben jelentkezhetnek majd.

Magyar választókerületért folyomodik a KMKSZ

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöksége úgy döntött, hogy kérelemmel fordul az illetékes szervhez, Ukrajna Központi Választási Bizottságához (CVK) annak érdekében, hogy hozzanak létre Kárpátalján magyar többségű egyéni választókerületet a következő, október végén esedékes parlamenti választásokra. „A folyamodványhoz mellékeljük a mi elképzelésünket a létrehozandó választókerületről” – mondta Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke. A szervezet javaslata szerint a létrehozandó körzet teljes egészében magában foglalná azt a vidéket, ahol egy tömbben él a magyarság Kárpátalján, és ezt a régiót vegyes lakosságú területekkel egészítenék ki. Ily módon a körzethez tartozó szavazók száma meghaladná a 150 ezret, akik közül több mint 90 ezer lenne a magyar. A folyamodvány várható hatásáról szólva Kovács Miklós kifejtette: „A döntést e kérdésben alighanem politikai szempontok is befolyásolni fogják, de ennek ellenére is fontos, hogy ahhoz a szervhez, amely hivatalosan határoz majd a választókerületekről, eljusson a magyar igényeket megfogalmazó megkeresés.” A KMKSZ „az úgynevezett magyar választókerület létrehozását a kárpátaljai magyarság alapvető érdekének tekinti, s ezért fel kell lépnie az ügyben”. Jellemző módon más politikai erő ebben a kérdésben mindeddig nem nyilvánult meg Kárpátalján – tette hozzá a KMKSZ elnöke.

Kettős állampolgár nem tölthet be közhivatali tisztséget Kárpátalján

Az Ukrajnában folyó közigazgatási reform lezárulta után nem tölthetnek be közhivatali tisztséget az országban olyan személyek, akik az ukrán mellett más állampolgársággal is rendelkeznek - közölte Vaszil Popadinec, Kárpátalja megye közigazgatási főosztályának vezetője. Közölte, hogy speciális bizottságot hoznak létre, amelynek feladata a kettős állampolgársággal rendelkező köztisztviselők kiszűrése lesz.

Kisebbségi önkormányzati ülés Rijekában

Rijeka város magyar Kisebbségi Önkormányzata megtartotta első ülését Pogány Tibor elnök vezetésével. Az összejövetelen a 2012. évi tevékenységi tervről tanácskoztak. „Többek között azt is megbeszéltük, hogy segíteni fogunk az egyszerűsített honosítási eljárásban. Idős nemzettársaink folyamatos látogatása céljából egy bizottságot alakítottunk, tagjai vállalták ezt az időigényes és empátiát követelő munkát Vlastelic Anna vezetésével. Egy másik bizottságot is létrehoztunk, őket azzal bíztuk meg, hogy minél több magyar fiatalat szólítsanak meg, és buzdítsák őket arra, hogy vallják magukat magyarnak. Természetesen a városban működő többi kisebbségi önkormányzattal is együttműködünk, de határon túli kisebbségekkel is szeretnénk felvenni a kapcsolatot, tapasztalatcsere céljából” – tájékoztatta az Új Magyar Képes Újságot Viola Éva, az önkormányzat tagja.

